

Какво стање сте затекли у Министарству спољних послова када сте га презузели?

Српска дипломатија је годинама изложена страшном дискредитовању у домаћој јавности. И те критике су само малим делом заслужене. Дипломатија је посао који почива на вишевековним конвенцијама и сложеним процедурама и по својој природи је конзервативна и несклона великим и брзим променама. Поједини елементи дипломатске праксе су стотинама година непромењени, не само код нас, већ и у другим земљама. Истина је да много тога може да се промени у унутрашњој структури Министарства спољних послова, на персоналном и организационом нивоу, како би наша дипломатија била покретљивија и храбрија и како би пружала боље резултате. Али то не значи да је наша дипломатија потпуно запуштена и без потенцијала, како многи сугеришу. Најтужније је што су критикама српске дипломатије најсклоније поједине бивше дипломате, људи којима мањкавости наше дипломатије не само да нису сметале док су били на високим позицијама, већ су и учествовали у стварању тих мањкавости, или барем ништа нису учинили да их отклоне. Након што сам пажљиво сагледао систем по дубини, могу да кажем да ситуација није ни безнадежна ни непоправљива, и да се надам да ћемо у временима која долазе бити сведоци подмлађивања српске дипломатије. Чињеница је да нам је потребна свежа крв, људи који располажу знањима и вештинама које недостају многим старијим колегама, и да ћемо ударити темеље једне нове и модерне професионалне дипломатске службе по мери наше Отаџбине.

Шта ће бити ваши приоритети?

То је свакако чланство у Европској унији, што нам је централно стратешко опредељење, борба за заштиту српских државних и националних интереса на Косову и Метохији, неговање и унапређивање пријатељства са Русијом и Кином, али и грађење бољих односа са САД, као и регионална сарадња. И на крају, али не најмање важно, брига за српски народ у региону и дијаспори.

Како тече реализација Вашингтонског споразума?

Србија поштује своје међународне обавезе и то ћемо наставити да чинимо јер кредибилитет у међународним односима се тешко стиче, а веома лако губи. Притом, економска нормализација односа у региону, како је предвиђена Вашингтонским споразумом, јесте у интересу Србије. Онога тренутка када будемо пронашли модалитете за ефикаснију економску сарадњу у заједничком интересу, имаћемо и већи капацитет да решавамо и проблематична политичка питања. У Србији се већ реализују неки од инфраструктурних пројеката у склопу спровођења Вашингтонског споразума, а његови критичари, осим највулгарнијег популизма, немају аргументе против. Нико рационалан не може да, рецимо, негира чињеницу да ће ауто-пут донети нове развојне могућности житељима Топлице, или да тврди да уклањање разних баријера за слободнији проток људи, робе, капитала и услуга и приступ још једној великој јадранској луци није у интересу Србије.

Да ли је Србија данас ближа Москви, Вашингтону или Бриселу?

Србија је у историји најбоље пролазила када се у турбулентним временима није позиционирала емотивно, већ рационално, на основу јасног сагледавања својих снага и интереса. Србија је данас најближа самој себи, више него раније води политику која, на првом месту одговара њој самој, друге поштује и никога не вређа.

Када говоримо о ситуацији у региону, с ким имамо највећи проблем?

Јасно је да је наш највећи проблем нерешено питање Косова и Метохије. То је пре свега унутрашње питање Србије, али се одражава на читав регион. У ширем контексту то питање се дотиче потребе уређивања односа два највећа народа у региону: српског и албанског. И лично подржавам став председника Вучића да је неопходно да наша два народа, уместо да буду инструментализовани у геополитичким плановима оних који желе да на Балкану имају трајну неуралгичну тачку, пронађу заједнички интерес и могућност да превазиђу несугласице, јер без тога ни ми ни они не можемо да се добру надамо. Ми ћемо наставити да се искрено и доследно трудимо да Косово и Метохија не остане замрзнути конфликт који ће неко по потреби одмрзавати, али да би то било могуће неопходно је да Приштина одустане од максималистичких захтева и покаже спремност за истински компромис. Други велики регионални проблем проистиче из сталних настојања да се сруши дејтонска архитектура Босне и Херцеговине, како би се у њој пре свега на штету српског народа успоставила нека врста унитарне државе. Ми ћемо наставити да, поштујући територијални интегритет БиХ, помажемо свој српски народ и Републику

Српску, и да подржавамо и афирмишемо став према коме је промена уставног поретка могућа једино уз консензус оба ентитета и сва три конститутивна народа. Регионална стабилност је приоритетни циљ и интерес Србије, јер нема економског развоја без стабилности. Зато ћемо у предстојећем периоду наставити да будемо уздржани, да не одговарамо на сваку политичку стрелицу која нам се упућује, и да, кад год је то могуће, пружамо пример како један конструктиван регионални партнер треба да се понаша.

Наш амбасадор у Подгорици је протеран, ми смо најпре донели исту меру, али смо од ње одустали. Како данас стоје ствари?

Односи Србије и Црне Горе су увек били најближи и братски, како због историјских тако и због родбинских веза. Свако одступање од тог правила за нас је неприродно, зато смо и повукли одлуку о протеривању црногорског амбасадора, донету као реципрочан одговор на проглашење нашег амбасадора у Црној Гори персоном нон грата, и предочили начин како је могуће да односи почну да се поправљају. Сматрамо да протеривање амбасадора Божовића није у духу пријатељства и братства наших држава и народа и очекујемо да тај проблем буде решен.

Када сте дошли у МСП, скоро 40 дипломатско-конзуларних представништава није имало шефове. Каква је данас ситуација?

Многима од наших амбасадора и генералних конзула је истекао мандат и нови ће бити именовани у предстојећем периоду. Конкретна решења биће усаглашена са свим чиниоцима који по уставу имају удела у креирању и реализацији спољне политике Србије. Важно је да у српској дипломатији имамо способне и енергичне људе, јер бити дипломата у овом изазовном времену није само титуларна функција. Од наших представника у иностранству очекиваћемо да снажније допринесу побољшању међународног положаја и угледа Србије, али и да дају конкретнији допринос привлачењу инвестиција у нашу земљу. Свестан сам да то, између осталог, изискује промену начина на који многи у МСП схватају свој посао, али крајњи је тренутак да српска дипломатија ухвати корак са временом.

Да ли се СНС спрема за изборе 2022? Хоћете ли на њих сами или у коалицији са СПС?

Свака одговорна власт спрема се за изборе током читавог свог мандата, радећи на томе да има опипљиве резултате онда када избори дођу. У том смислу, оно чиме се данас бавимо биће резултат са којим ћемо изаћи пред грађане. Није дакле реч о политичком маркетингу већ о сталној усмерености на резултате, што је политички стил за који имамо да захвалимо председнику Вучићу. СНС је принципијелно на становишту да је за велике задатке и изазове пред нама потребно постојање најширег друштвеног консензуса, а одлуке о могућим коалицијама ћемо, као и сваки пут до сада, пажљиво одмерити и донети на нашим страначким органима.

Александар Вучић најавио је повлачење са чела СНС. Шта о томе мислите?

Српска напредна странка је настала као плод историјског тренутка и потребе грађана Србије да изађу из периода хроничне политичке подељености, нефункционалне државе и

нестабилне политичке сцене. Странка, у чији сам развитак и снажење и сам уложио део своје енергије, међутим, пре свега јесте политичко чедо визије Александра Вучића, јер он је особа око чије су се монолитне политичке снаге, одлучности и визије напредњаци окупили. Природно је и нормално да политичке организације сазревају и програмски и персонално, али не мислим да је време да СНС улази у промене свог политичког руководства, јер то пре свега не би било корисно за државу. Наша странка води рачуна о својој будућности и једина је на српској политичкој сцени која систематски ради на стварању нове генерације политичара, тако што смо окупили велики број младих и талентованих људи који добијају прилику да се политички челиче и поступно упознају сложени систем управљања државом, и то између осталог можете видети по саставу наше посланичке групе. Када је реч о питању смене генерација у СНС, председник Вучић ће, сигуран сам, одлуку донети у најбољем интересу и странке и државе.

Од Вучића нисмо још чули ни хоће ли се кандидовати за још један председнички мандат. Имате ли ви ту информацију?

Прерано је да разговарамо о томе, али ја се надам да ће председник Вучић затражити од грађана да му повере још један мандат. У Србији је за време председничког мандата Александра Вучића учињено више него у деценијама пре њега, тако да, чак и да одлучи да се сутра повуче из политике, доба у којем живимо остаће запамћено као почетак процвата Србије и Вучићево доба. Надам се ипак да ће председник Вучић остати на челу државе барем док не реализујемо програм "Србија 2025". Важно је да Србија у свом развоју пређе једну тачку после које више неће бити могућ повратак на старо, и не говорим само о економским показатељима, већ и о систему вредности, изградњи институција и односу власти према држави и грађанима.

Извор: Блиц